

Liv uden bevægelse kan være og Kaal-hoveder, som ikke er skrev Grundtvig allerede i 1834.

Af: **Godrun Gjesing**

Bogen: *Krop og læring i indskolingen – hvorfor? hvordan? – sådan! er* – i al beskedenhed – at omsætte hans tanker fra dengang til hverdagspraksis i skolen i dag.

Som supplement til anmeldelsen af denne bog er jeg af redaktionen blevet bedt om at skrive lidt om, hvad jeg synes især er relevant for sundhedsplejersker i bogen.

I bagsideteksten til bogen står sundhedsplejersker ikke nævnt specifikt som målgruppe – det burde I være. For der er flere dele af bogen, som er meget relevante for jer sundhedsplejersker, mener jeg.

Kapitel 2 hedder: "Det sete afhænger af øjnene, der ser", og det handler om vurderinger, screeninger og test af små skolebørn. Her har vi detaljeret beskrevet om holdninger til det at vurdere, screene og teste børn, og hvilken baggrund forskellige faggrupper har for dette, samt hvad deres mål er med disse vurderinger af alle børnene. Nogle screener og tester for at finde "fejl og mangler", mens andre screener og tester for at finde "kompetencer og resurser". Hvad man vælger at gøre

på de enkelte skoler bør ikke være et enten-eller, men et både-og.

I vores bog beskriver vi detaljeret en screening af elevers kropskompetencer, og beskrivelserne er suppleret med videoer på den tilhørende CD bagest i bogen – lige til at forstå og gå til.

Sundhedsplejersker skal selvfølgelig undersøge og vurdere fx syn og hørelse specifikt hos alle små elever, da eventuelle vanskeligheder i disse sansesystemer risikerer at hæmme elevers trivsel, udvikling og læring. Sundhedsplejersker skal selvfølgelig undersøge, indhente information om og vurdere fx mulig allergi, astma, vådliggeri hos små elever, da eventuelle vanskeligheder på disse områder risikerer at hæmme elevers trivsel og sundhed. Sundhedsplejersker undersøger ofte også små elevers 'motorik' – deres fysik.

I vores bog har vi et meget bredt 'motorikbegreb', hvor vi lægger vægt på børns kropskompetencer og kropslighed (hvoraf den fysiske 'motorik' kun er en delmængde). Vi oplever i hverdagspraksis, at nogle elever scorer i top i 'motoriske test/screeninger', men at de ikke kan/vil/tør udforske og udfordre sig kropsligt i klassen og i frikvartererne. Og vi oplever

godt nok for Gule-rødder bedre vant!

også i hverdagspraksis, at nogle elever scorer i bund i 'motoriske test/screeninger', men at de er kropskompetente, kropsligt aktive og elsker kropslige aktivitet i klassen og i frikvartererne.

'Motoriske test/screeninger' er relevante i forhold til at 'finde' børn med mulige vanskeligheder. Vi kan dog ikke på baggrund af 'fejl-finding-screeninger' tilrettelægge en (special-)pædagogisk indsats, træning m.m. Når vi skal støtte og hjælpe disse børn, må vi kende til deres kropskompetencer og ressourcer, for at vi kan stille opgaver, der er inden for deres aktuelt nærmeste udviklingszone. Her kan sundhedsplejersker have en betydningsfuld rolle i forhold til lærere og pædagoger, således at træning kan blive lystbetonet, motiverende, målrettet – så læring og udvikling kan gå som en leg for eleverne. Det er faktisk ikke alle elever med 'motoriske vanskeligheder', der har gavn af 'motorisk træning' – det skriver vi nogle sider om i afsnittet på side 135 til 141.

Alle børn skal ikke trænes på samme måde og samme niveau ud fra et eller andet statisk 'træningsprogram' – det er klart. Men hvordan finder pædagoger og lærere ud af, hvor de skal starte og hvordan de graderer aktiviteterne. Dertil er vores screening velegnet som basis. Og derfor er hele kapitel 1 fyldt med eksempler på, hvordan kropskompetencer kan udnyttes og stimuleres i alle skolens fag. Vi beskriver her aktiviteter, hvilke materialer man skal bruge, hvordan man kan gradue hver aktivitet (gøre den enklere eller mere udfordrende), samt hvad de enkelte aktiviteter bl.a. stimulerer hos eleverne. Sundhedsplejersker kan måske være med til, at give kroppen

bedre muligheder for at komme i spil og i bevægelse på kvalificeret vis.

Derfor er dette en bog også for sundhedsplejersker.

Gudrun Gjesing, én af bogens tre forfattere, specialergoterapeut i børn www.gjesing-haderslev.dk •

**Titel : Krop og læring i indskolingen
hvorfor? hvordan? – sådan!**

Forfatter : Gudrun Gjesing, Lene Hummelshøj Qvist, Tine Ørskov Dall
Sideantal : 144

Forlag : Dafolo 1. udg, 1. oplag 2011
ISBN : 978-87-7281-596-1

Anmelder : Tine Marie Niese, sundhedsplejerske

Førstehåndstryk af bogen er ganske godt. Den er flydende i sproget og er krydret med mange inspirerende

billeder. De praktiske eksempler er overskueligt bygget op og nemme at sætte sig ind i. Bogen er inddelt i 3 dele.

Kapitel 1 er fyldt med praktiske eksempler på undervisningsemner indenfor skolens forskellige læringsområder. Der er givet 33 eksempler på, hvordan undervisningen kan tilrettelægges, så kroppen kommer i spil og indlæringen fremmes gennem kropslige aktiviteter. Hver aktivitet er graderet med forslag til at gøre øvelserne lettere eller mere udfordrende, så aktiviteten kan tilpasses elever med forskellige læringsforudsætninger og kropskompetencer. De praktiske eksempler henvender sig mest til fagfolk, der arbejder i indskolingen, men kan ligeledes virke som inspiration i sundhedsplejen, når der skal udvælges aktiviteter til brug ved indskolingsundersøgelsen i forbindelse med gennemgang af elevernes motoriske udvikling.

Kapitel 2 handler om screening af børns kropskompetencer. Dette kapitel er særligt velegnet for sund-

hedsplejersker, da der gives gode forslag til, hvordan det kan gribes an. Forfatterne gengiver i bogen en screeningsmodel, de har udviklet til brug i indskolingen. Modellen er især beregnet på, at fagfolk kan få en fornemmelse af indskolingsbørns kropskompetencer. Kapitlet kommer desuden med bud på, hvad begrebet "at være skoleklar" kan indeholde. Der medfølger en cd, hvor der i praksis vises, hvordan screeningen foregår. Eksemplerne på cd'en viser screening af 1 elev i første klasse samt screening af en gruppe på 3 elever i børnehaveklassen.

Kapitel 3 gennemgår den nyeste viden om børns udvikling af kropskompetencer. Endvidere indeholder kapitlet beskrivelse af børn i belastninger i deres hverdagsliv.

Selvom bogen primært henvender sig til pædagoger og lærere, der arbejder med børn i indskolingen, er den også ganske interessant og relevant for sundhedsplejersker.

De mange praktiske eksempler kan anvendes som inspiration, dels når sundhedsplejersken selv screener børns motoriske udvikling og kompetencer, dels når indskolingspersonale efterspørger ideer og forslag til, hvordan undervisningen kan gøres mere levende og aktiv. Endvidere er screeningsmodellen et praktisk værktøj, der kan anvendes af sundhedsplejersker i forbindelse med indskolingsundersøgelsen. Modellen kan anvendes i sin fulde længde eller enkelte øvelser kan vælges ud. Det gode ved bogen er, at den giver en god indsigt i, hvordan man vurderer kvaliteten af børns kropskompetencer og hvad man særligt bør hæfte sig ved. I bogens

andet kapitel inddrages elementer fra videnskabsteorien, hvilket er med til at løfte bogen. Bogen indeholder referencer, men desværre er der ikke altid henvisninger til disse referencer i teksten undervejs. Endvidere anvendes teorier, som der ikke refereres til i bogen, for eksempel teorien om læringsstile. Det kunne være ønskeligt med en bedre reference i kommende udgaver til brug for dem, der er blevet inspireret til at fordybe sig - og inspireret bliver man nemt af denne fine, overskuelige bog, der er et godt bud på, hvordan kvaliteten af børns kropskompetencer vurderes. Den kan varmt anbefales til sundhedsplejersker og andre faggrupper, der arbejder med indskolingsbørn.

Kort præsentation af bogens 3 forfattere:

- Gudrun Gjesing er specialeergoterapeut i børn med 30 års erfaringer og har flere udgivelser bag sig. Hun er pt ansat på Ehlershjemmet i Haderslev. Har gennem mange år arbejdet som freelance underviser og skribent.
- Lene Hummelshøj Qvist er uddannet socialpædagog og helsekostvejleder. Hun arbejder som børnehaveklasseleder på Sct Severin skolen i Haderslev.
- Tine Ørskov Dall er læreruddannet og ansat på Haderslev Realskole. Er læsevejleder samt leder af skolens specialundervisning.